

Nordic Sugar
Prinsholmvej 1
DK 4800 Nykøbing F.

Pesticider og Biocider
J.nr. 2021-57943
Ref. VM
Den 14. februar 2022

Att: Bo JM Secher (Bo.Secher@nordzucker.com)
Cc Nils Elmegaard, Dansk Frø (NEM@lf.dk)

Afslag på dispensation til såning i Danmark af roefrø bejdsset med Gaucho WS 70 i foråret 2022

Nordic Sugar har ved mail af 22. oktober 2021 ansøgt om bl.a. dispensation til såning af bederoefrø bejdsset med Gaucho WS 70, indeholdende aktivstoffet imidacloprid, i perioden 1. februar 2022 til 30. maj 2022.

Imidacloprid har været vurderet i EU og har været optaget på listen over godkendte aktivstoffer til plantebeskyttelsesmiddelforordningen frem til 1. december 2020. Med EU-Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/1643 af 5. november 2020 er godkendelsen af aktivstoffet ophørt. Ansøgeren støttede ikke længere ansøgning om fornyelse af godkendelsen.

Som baggrund for ansøgningen henviser Nordic Sugar til begrundelserne for ansøgningen i 2021, da der ikke er sket ændringer i økonomiske, biologiske eller agronomiske forhold gældende for dyrkning af sukkerroer siden da, bortset fra at midlet Teppeki nu er godkendt til brug i roer, og ikke kun som en "minor use".

Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet har d. 14. december 2021 (Bilag 1) vurderet, at der ikke er tegn på udvikling af resistens i Danmark og at Teppeki og Mospilan SG vil være rimelige alternativer mod bladlus i roer, hvorimod de ikke vil være et rimeligt alternativ mod jordlevende skadedyr. Her vil Lamdex derimod kunne anvendes og er godkendt mod en række jordlevende skadedyr. Lamdex vil også kunne anvendes mod fx trips på bladene. Der findes ud over bejdsning med Force 20CS ingen midler, der kan anvendes mod runkelroebiller. Agros vurdering er sammenfattet i Bilag A nedenfor.

Partshøring vedrørende AGROs vurdering er sendt til SEGES den 14. januar 2022. I mail af den 27. januar 2022 har Nordic Sugar indsendt kommentarer til AGROs vurdering (Bilag 2), hvoraf det fremgår, at det er korrekt at der ikke er begyndende resistens i Danmark, men resistens er set andre steder i Europa. Endvidere anfører Nordic Sugar at Mospilan ikke er godkendt til brug i roer og at de ikke mener, der er dokumentation for at tidligere brug af Gaucho har begrænset skadetrykket.

Miljøstyrelsen har den 27. januar 2022 sendt Nordic Sugars udtalelse til AGRO, som den 1. februar 2022 har fremsendt vedlagt svar (Bilag 3). Af svaret fremgår, at Mospilan vil kunne godkendes til brug i roer (det er godkendt til brug i kartofler) og at sædskifte har en stor effekt på skadetrykket. AGRO fastholder således, at der findes alternativer til bekæmpelse af ferskenbladlus, som er den største skadevolder.

Miljøstyrelsens vurdering:

Idet der er tale om en gentagen dispensation til et ikke-godkendt aktivstof henvises til den udmeldte praksisændring på området, som gælder for ansøgninger indsendt efter 1. marts 2021. På denne baggrund lægger Miljøstyrelsen i sin vurdering afgørende vægt på:

- at der er enighed om, at der ikke er konstateret begyndende resistens i Danmark
- at der jf. AGROs vurdering ikke er sket ændringer i økonomiske, biologiske eller agronomiske forhold gældende for dyrkning af sukkerroer siden den sidst bevilgede dispensation i 2021, udover at midlet Teppeki nu er godkendt
- at Teppeki og Mospilan jf. AGROs samlede vurdering vil være rimelige alternativer mod bladlus i roer, at Lamdex kan anvendes og er godkendt mod en række jordlevende skadedyr, at Lamdex også vil kunne anvendes mod fx trips på bladene, og at bejdsning med Force 20 CS kan anvendes mod runkelroebiller.

Miljøstyrelsen lægger endvidere vægt på:

- at en dårligere bekæmpelse iht. AGROs vurdering sjældent vil føre til større tab, da skadetrykket på nuværende tidspunkt er lavt i marker, hvor der ikke er dyrket roer året før pga. sædskifte
- at der – ifølge ansøger og AGRO - allerede i 2023 vurderes at være alternativer i form af tolerante roesorter
- at et stigende skadetryk dermed ikke forventes at blive opbygget.

Det forhold, at der pt. for de godkendte alternativer i nogen grad er tale om dårligere bekæmpelse af skadevoldere og i tillæg hertil en væsentlig større miljøbelastning pga. udsprøjtning, tillægger Miljøstyrelsen ikke særskilt betydning jf. udmeldte praksisændring.

På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen samlet set, at betingelserne for at give dispensation til såning af bederoefrø bejdsset med Gaucho WS 70 i Danmark ikke er opfyldt i 2022.

Regler

Dispensation til et ikke-godkendt plantebeskyttelsesmiddel kan gives efter plantebeskyttelsesmiddelforordningens¹ artikel 53 og kan alene gives i indtil 120 dage, under hensyntagen til en kontrolleret og begrænset anvendelse af midlet. Det er en betingelse for meddelelse af dispensation, at ”det skønnes nødvendigt på grund af en fare, som ikke kan bekæmpes på nogen anden rimelig måde”, jf. artikel 53, i plantebeskyttelsesmiddelforordningen¹. En dispensation er således betinget af, at der ikke findes godkendte alternativer og skadevolderen dermed ikke kan bekæmpes på nogen anden rimelig måde. I 2021 er indført en praksisændring² i forhold til krav til alternativvurdering gældende for ansøgninger modtaget efter 1. marts 2021.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om ophævelse af Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF.

² <https://mst.dk/kemi/pesticider/godkendelse-af-pesticider/praksisaendring-vedroerende-dispensation-efter-art-53-i-plantebeskyttelsesmiddelforordningen/>

Miljøstyrelsens afgørelse

I medfør af artikel 53 i plantebeskyttelsesmiddelforordningen meddeler Miljøstyrelsen Nordic Sugar afslag på dispensation til såning af roefrø bejdset med Gaucho WS 70 i 2022.

Denne afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. § 63 i bekæmpelsesmiddel-bekendtgørelsen³. Afskæringen af klagemuligheden berører ikke retten til at anlægge civilt søgsmål efter retsplejelovens almindelige regler, men restsag skal være anlagt senest seks måneder efter at denne afgørelse er meddelt, jf. § 54 i kemikalieloven⁴.

Med venlig hilsen

Vibeke Møller
Tlf. nr.: 72 54 45 78
vm@mst.dk

Kopi til:

Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

³ Bekendtgørelse nr. 1278 af 9. juni 2021 om bekæmpelsesmidler.

⁴ Jf. Lov om kemikalier, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 26. januar 2017.

Bilag A.

Nordic Sugars begrundelser fra i 2021:

- Hvis ikke man benytter Gaucho 70 WS, viser forsøg, at roerne vil blive skadet af skadedyr. Særligt de skadedyr, som ikke er jordboende. Uden Gaucho WS 70 vil det typisk være nødvendigt at sprøjte 2-3 gange med bredt virkende insektmidler. Det vil have en generel effekt på faunaen i en roemark og have en negativ effekt på miljø og biodiversitet.
- Virusgulshot er en sygdom, som spredes med bladlus, og som kan være meget tabsgivende i roer. De virusbærende bladlus er resistente over for de almindelige sprøjtemidler, så der er ikke alternative bekæmpelsesmuligheder end bejdsning med Gaucho. Virus kan reducere udbyttet med 20-25 procent.

Nordic Sugar angiver desuden:

- The most yield reducing pest is the "virus yellows" complex, which is transmitted by the aphid (*Myzus persicae*). It is documented in many European countries that the insect has developed tolerance to pyrethroids and pirimicarb, the two alternatives to Gaucho WS 70. The occurrence of aphids and thus the severity of the attacks by virus yellows, can vary greatly between years.
- The yield reduction by virus yellows are estimated to be 10-20 percent. In 2020, virus yellows have already in August been reported occurring at severe levels in France and Great Britain, and are expected to result in considerable yield loss in some regions.
- In addition to the risk of virus yellows from green peach aphid, the other listed insects can reduce the yield during the establishment and growth of the crop. It has been documented in seed treatment trials that soil borne insects on average reduce the sugar yield by 3 percent. In years with severe attacks, the yield losses can be up to 20 percent. This estimation was made without the presence of virus yellows.
- The total risk analysis results in an estimated sugar yield loss to be between 10 to 23 percent due to the insect pests controlled by Gaucho WS 70, which corresponds to a farm gate value of 70 - 150 million DKK. This value takes in to account the cost of two applications of pyrethroids and one application of pirimicarb and a seed treatment with Force 20 CS. In addition to the loss in sugar beets, fodder- and energy beets risk a loss at farm gate worth 10 - 20 million DKK.

Endvidere angiver Nordic Sugar ift. de særlige forhold vedr. praksisændring i forhold til ansøgninger efter art. 53 i plantebeskyttelsesforordningen følgende:

- Resistensdannelse: Vælges den alternative løsning, som kombinerer bejdsning med Force 20 CS og efterfølgende behandlinger med insekticider, vil der være stor risiko for at forstærke allerede forekommende resistens mod aktivstoffer samt en udvikling af yderligere resistens. Resistens mod pyrethroider er udbredt i bladlus samt forekommende mod pirimicarb.
- Alternativernes miljøeffekter:
 1. DLF Beet Seed er på vej med nye sorter, som vil være tolerante over for en af de væsentlige skadevoldere – virusgulshot. De eller den sort kan dog tidligst være på markedet i 2023. Når disse sorter kan anvendes, vil det være et miljømæssigt meget skånsomt alternativ mod bladlus.
 2. Et alternativ, som er en kombination af Force 20 CS bejdsning og efterfølgende insekticidbehandlinger, er behæftet med en betydeligt større usikkerhed for en god effekt, fordi vejr- og vækstforhold kan vanskeliggøre en korrekt timing og virkning. Mospilan er pt. ikke godkendt til brug i bederoer. Derudover vil behandlinger med bredspektrede insekticider have en negativ effekt på nyttiggørende insekter.
- Udvikling af alternativer: Forædlingsvirksomheden og frøproducenten DLF Beet Seed er langt fremme med udviklingen af roesorter, som er tolerante overfor viruskomplekset, som leder til virusgulshot i roer. Virksomheden har sorter i afprøvning, men forventer ikke de kan markedsføres før 2023. Sorters tolerance over for virus

kan være et egnet alternativ til Gaucho bejdse, men tidligst i 2023. I samarbejde med universiteter i Danmark og Sverige, er der igangsat en række forsknings- og udviklingsprojekter, som kan udvikle, belyse og dokumentere alternative løsninger, samt organiseret varslingsystemer i samarbejde med Nordic Sugar for at følge forekomst og udvikling af skadevoldere

- Begrænsninger i anvendelsen: Der ansøges om en dosering, som er reduceret 20 procent i forhold til tidligere dispensationer og midlets oprindelige godkendelse. Vi ser dette som en betydelig bevægelse og pointerer, at det er et stort skridt i forhold til at begrænse miljøeffekter. Tidligere effekt og dose respons-forsøg har vist, at det er muligt at opnå de ønskede effekter og fordele med lavere doseringer.

AGROs vurdering af alternativer

Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (AGRO) har den 14. december 2021 bl.a. angivet, at:

Der er ikke sket ændringer i økonomiske, biologiske eller agronomiske forhold gældende for dyrkning af sukkerroer siden den sidst bevilligede dispensation i 2021, udover at midlet Teppeki nu er godkendt.

- Ift. alternativer: Bederøer (runkelroer, fodersukkerroer og sukkerroer) kan angribes af et kompleks af skadedyr efter såning. Ferskenbladlusen er uden sammenligning det potentielt vigtigste skadedyr i bederøer. Ferskenbladlusen er en betydningsfuld vektor for virusgulsot i bederøer. De virus, som angriber bederøer, findes allerede i Danmark, og det forventes, at de hurtigt kan blive et problem igen. I økologiske marker i Danmark er der i de seneste år dukket virussygdomme op, og i Frankrig og andre europæiske lande, hvor der ikke blev givet dispensation til bejdning med imidacloprid, så man i 2020 meget store udbrud af virusgulsot i sukkerroer.

Der er tre godkendte midler mod bladlus i roer henholdsvis pyrethroidet lambda-cyhalothrin (Lamdex), carbamatmidlet pirimicarb (Pirimor 500WG) og flonicamid (Teppeki). Der er udbredt pyrethroidresistens og i mindre grad carbamatresistens hos ferskenbladlus i Europa. Ferskenbladlus kan med stor sandsynlighed ikke bekæmpes med pyrethroider. Flonicamid vil være effektivt over for ferskenbladlus, og det vurderes, at pirimicarb stadig er virksomt i Danmark. Flonicamid og pirimicarb må hver dog kun anvendes én gang pr. vækstsæson. Midlet Mospilan SG indeholdende acetamiprid er godkendt til anvendelse i mod ferskenbladlus i kartofler, hvor man ikke længere bejdses med neonikotinoider. Det vil med stor sandsynlighed være effektivt til bekæmpelse af ferskenbladlus i roer, hvis det anvendes som anbefalet til kartofler.

For de fleste af de jordlevende skadedyr gælder, at man med det nuværende sædskifte, hvor der er flere år mellem roer dyrket på samme mark, normalt undgår store skadedyrsproblemer. Uden det nuværende sædskifte ville man have meget store problemer med skadedyr ved dyrkning af roer. Bejdsning med pyrethroidet tefluthrin (Force 20CS) beskytter roeplanten i den tidlige fase mod jordboende skadedyr såsom runkelroebille, bedejordløpper, larver af smælder og springhaler. Det gennemsnitlige tab i sukkerudbytte som følge af jordlevende skadedyr (herunder runkelroebiller) er 3 %. I de værste situationer har man observeret udbyttetab på 20 %, men disse erfaringer ligger mange år tilbage, da anvendelsen af imidacloprid har elimineret problemerne med runkelroebiller. Skadedyr, der optræder senere (efter de første 12 uger som dækkes af Gaucho WS70), kan typisk bekæmpes med pyrethroider. Der kendes ikke til pyrethroidresistens hos de jordboende skadedyr i bederøer.

- Ift. resistens: I forbindelse med skadedyr på roer er der udelukkende kendskab til resistensudvikling hos ferskenbladlus, hvor der i Europa er udbredt resistens overfor pyrethroider, dvs. det godkendte middel Lamdex og et potentielt alternativ Mavrik Vita med tau-fluvalinate. Der er i Europa resistensudvikling overfor pirimi-

carb, som også ville kunne brede sig til Danmark, men endnu ikke er påvist. Der er ikke udvikling af resistens over for hverken flonicamid eller acetamiprid.

- Vedr. forsøg: Både forsøgene og overvågningssystemet viser, at skadelige insekter er til stede over tærskelværdier, når der kun behandles med Force 20CS, hvorimod sprøjtninger med pyrethroid kan undgås ved at bejdses med Gaucho WS70. Fra 2023 forventes det, at man vil kunne have konventionel dyrkning af sukkerroer i Danmark uden, at bejdsning af roefrøene med neonikotinoid er nødvendig som følge af resistente sukkerroesorter kombineret med overvågning og beslutningstøtte, som allerede er etableret, samt eventuel optimering af naturlige fjender.

AGRO's samlede vurdering er, at Teppeki og Mospilan SG vil være rimelige alternativer mod bladlus i roer, hvorimod de ikke vil være et rimeligt alternativ mod jordlevende skadedyr. Her vil Lamdex derimod kunne anvendes og er godkendt mod en række jordlevende skadedyr. Lamdex vil også kunne anvendes mod fx trips på bladene. Der findes ud over bejdsning med Force 20CS ingen midler, der kan anvendes mod runkelroebiller.

Bejdsning med Gaucho WS70 er profylaktisk (forebyggende) og dermed altid rettidig i forhold til skadedyrangreb, mens sprøjtninger med insekticider typisk er kurative (bekæmpende) og først gennemføres ved begyndende angreb. Under visse forhold såsom kraftige angreb kan skaderne være så udbredte på behandlingstidspunktet, at de uanset effekten af behandlingen vil resultere i et udbyttetab. Gaucho WS70 vil give en samlet bekæmpelse af både blad- og jordlevende skadedyr i roernes etableringsfase.

Miljøstyrelsens vurdering af nye dokumentationskrav:

Ifm. dispensation i foråret 2021 er ansøger pålagt forud for en evt. gentagne dispensation, jf. EU-vejledningen vedr. dispensationer⁵, at undersøge følgende:

- Ansøger skal dokumentere, at der ikke eksisterer andre anvendelige muligheder og at det socio-agronomiske system ikke har kunnet ændres inden for den tid, der er gået, siden den første dispensation blev givet, og at det er nødvendigt midlertidigt at fortsætte anvendelsen af det ikke-godkendte aktivstof for at undgå uacceptable skader på planteproduktion eller økosystemer.
- Ansøger skal angive, hvordan anvendelse kan begrænses mest muligt (fx dosering og antal behandlinger), og hvordan kombineret anvendelse af andre eksisterende delvist effektive tiltag bedst muligt kan fremmes.
- Ansøgerne skal iværksætte og dokumentere igangværende og fremtidige aktiviteter med henblik på at finde en langsigtet løsning for at fjerne behovet for gentagne ansøgninger om dispensationer i fremtiden.
- Ansøger skal overveje forskningsprojekter, der søger efter alternative acceptable løsninger (herunder helhedsbaserede tilgange). Tilgængelige rapporter skal indsendes, herunder nærmere oplysninger om formål, en konkret tidsplan samt oplysninger om planlagte og udførte indsatser.

Miljøstyrelsen vurderer, at ansøger har dokumenteret disse forhold.

⁵ Working document on emergency situations according to article 53 of Regulation (EC) No 1107/2009 (SANCO/10087/2013 rev. 0)